

№ 265 (9712)

1961 оной ноябриин 3, пятница

СЭН 2 МҮНГЭН

ОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ПРОГРАММА ТУХАЙ
КПСС-эй ХХII СЪЕЗДЫН РЕЗОЛЮЦИ
(1961 оной октябрийн 31-дэ нэгэн дуугаар баталан абтаа)

КПСС-эй Програма тухай нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые соносоод, Центральна Комитедэй оруулһан Программын
жт хаража үзөөд, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXII съездын ТОГТООХОНЬ:
Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Программые баталан абаха.

СОВЕТСКАЯ СОЮЗНАЯ КОММУНИСТИЧЕСКАЯ ПАРТИЯ ПРОГРАММА

тэлбэрийн дороз тэрэг хүдэлсөөний манлайн боллоо. Коммунистическэ парти социалистическэ революци зоригжуулагша ба удардагшань, хүдэлмэришэн, таяраашан түүхээхи түрүүшн гүрэнэй эмхидэллээ хүтэлбэрилэгшэн байба. Бүхы дэлхэйн ажалдашдаг агууеэ багша Ленинэй сэсэн мэргэн хургаалан коммунизм байгуулаа замыы хүн түрэлтэндэ гэрэлтүүлэн заана. Лениний нэрэ алдар хэтэ мүнхэдөө дурдагдан мандахал.

Коммунистуудай ленинскэ парти политикэскэ тэмсэлдэ жасагда, революционно марксизмын тургы бухы дэлхэйдэ угаа дээрэ үргэн мандуулаа. Марксизм-ленинизм объектыре революционно ёһоор шэнэлдэн хубилгалга айхабтар хүсэтэй суртал бололой зэбсэг болохонхой. Партийнм Маркс—Энгельс—Ленинэй хургаалы сахижа, тэрэнэй Программанууд дотор сэсэн мэргэзнэй найруулагдаһан зорилгонууды түүхэтэ шата бүридэ шиинхэдэг байгаа.

Большевигуудай парти 1903 ондо II съезд дээр түрүүшынхээ Програма баталан абахадаа, хаанта засагыг, тиигээд буржуазна байгуулалтыг унагаахын, пролетариадай диктатура байгуулхын түлөө тэмсэлдэ Росси хүдэлмэришэн анги, бүхы ажалшадыг уряалан юм. 1917 оной февральда хаанта засаг хамха сохгонд хаягдалан байгаа. 1917 оной октябрыд пролетарска революци боложо, ардагт харша капиталис байгуулалтыг угы хээ нэн. Социализмын орон түүүдэ түрүүшынхээ мүндэлөө. Шэнэ дэлхэй байгуулагдажа эхилээ.

Партийн нэгдэхий Программ бэлүүлэгдээ нэн.
Парти 1919 ондо VIII съезд дээрээ **хоёрдох** Про-
грамма баталан абахадаа, социалистическѣ обществѣ
байгуулха зорилго табиһан байна. Үзэгдөөгүй за-
маар ябажа, хүндэ бэрхшээл болон хохидолнуудыг

Н Э Г Э Д Э Х

дабан гаража, совет арад Ленинэй зохёон социализм байгуулах тусьбые Коммунистическэ партин хүтэлбэри доро болото иээрэн бэлүүлээ. Советскэ Союзда социализм хүсэд дүүрэнээр, эсэслэн илаа. Партин хоёрдохи Программа мүн лэ бэлүүлэгдээ.

Совет араадай байгууллан гайхамшгта революци-
онно баатаршаланг бху оронудай ба тбйнүүдэй
арад нийслэе жгасан зоригжуулаа. Агуухэ сүлөө-
лэлтн аадар сахилгаан буужа, хүн түрэлтэнэй ха-
барые бху дэлхэйд дэлгэрүүлн. Европн, Азин
оронуудта болонх социалистическ революцинууд
дэлхын социалистическ системэ бии болгоо. На-
ционально-сүлөөрэлгн революцинуудай хүсэтэ дол-
гинууд империализмын колониальна системэ хаман
хаяжа байнхай.

Хүн түрэлтэнэй гурбанай нэгэ хубинь шэнэ байдалаа научна коммунизмын туг доро тогтоожо байна. Капитализмын дарлалтааа сүлөөрхн хүдэлмэришн ангийн түрүүшын отрядуд ангийн талаар аха дүүнэрэнгээ шэнэ отрядудай илалтые хүнгэдхэжэ үгэнэ. Социализмын дэлхэй улам үргэдэжэ, капитализмын дэлхэй хорожо байнхай. Социализм хаа хаангай капитализмые нэлгэн дэлгэрхэнэ дамжаагүй. Энэнь олонингын хүгжэлтын зайлашагүй хуули ёһон мүн. Империализм хадаа сүлөөрэлгын диндэшгүй хүдэлөө зогсоохо хаба шадалгүй.

Мүнөөний сагай гол ухдашанарыны юуб гэхэд, капитализмтай социализмтай орохо ябадал болно, энэнь бэе бээдэ эсэргүү олонийтын хоёр системн түмсэлэй үе саг, социалистическэ болон национально-сүлөөрэлгын революцинуудай үе саг, империализмын һандаран уналгын, колониалына ёһо гуримай үгэй эгдэхэ үе саг, социализмын замда арадуудай улам

олоороо оролгын, бүхы дэлхэй дээрэ социализм ба коммунизмын мандаха үе саг мүн. Уласхоорондын хүдэлмэришэн анги, тэрэнэй гол үрэ — социализмын дэлхэйн системэ мүнөө сагта гол үүргэ дүүргэнэ.

Мунөө Советскэ Союзын Коммунистическэ парти өөрчлөн гурбаахи Программ — коммунистическэ общество байгуулах Программ баталан абажа байна. Шэнэ Программ социализм байгуулгын дүршлэе шэнжэлэн согсолно, бүхэ дэлхэй дээрхэ революци онно хүдэлөөнэй дүршлэе хараада абана, партиин хамтын бодолы баримталан, коммунис байгууалтын гол зорилгонууды, шухала шатанууды тодорхойлно

Коммунистическo общество байгуулха ябадал партин эгээн дээд зорилго болоно, тус обществан туг дээр: «Хүн бүхэннөө — шадабаринь ээргээ, хүн бүхэндээ —хэрэгслижын ээргээ» гэж бэсгэдэнхэй. Тийхдээ «Буху юумые хүний аша тулахда, хүний зол жаргалтай байхын тулахда» гэнэн партин лозунг хүсэд бүрин хүсэлдэхэ.

Пролетарска интернационализмда үзэн байдаг Советскэ Союзыл Коммунистическэ парти «Бүхы ороноудай пролетаринар, нэгэдэгты!» гэхэн дайшалхы уряаа ходоодоо баримталдаг. СССР-тхи коммунист байгуулалтыг совет арадай агуухэ интернационална зорилго мүн гэжэ парти харадаг, энэньд дэлхэйн бүхы социалистическэ системн аша туһада, улахоорондын пролетариадай, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада таарана.

Коммунизм болбол бүхү хүнүүдые социальна адли тэгшэ эрхүүг байдлаһаа, элдэбин дарлалта мүлжэлтэһөө, дайнай уршагта аюулаһаа зайсуулха түүхэтэ үүргэ дүүргэнэ, газар дэлхэй дээрэхи бүхү арадуулта Амгалан байдал, Ажал, Эрхэ сүлөө, Адли тэгшэ эрхэ, Аха дүүгэй холбоон болон Зол жаргал хангана.

Н Э Г Э Д Э Х И Б Ү Л Э Г
АПИТАЛИЗМЪАА КОММУНИЗМДА ДАМЖАН ОРОЛГО—
ХҮН ТҮРЭЛТЭНЭЙ ХҮГЖЭЛТЫН ЗАМ МҮН

Капитализмдаа социализмда дамжан
лгын зайлашагуй байһые түүхэ харуулна

рин революциһаа эхилжэ, капитализмһаа со-
тээшэ хүн түрэлтэнь хэһэн бүхэдэлхэйн
эрхэлтэ болбол обшествен хүгжэлтын зайла-
рт дун мүн. Марксизм-ленинизм олонийтын
ын бодото хуули ёһонууды тодорхойлон
капитализмын дагуул байлаг зүридөөнууды,
революционно ёһоор дэлбэрхэ ба коммуни-
сштын шэлжэн орохо ябадалуудай зай-
байһы харуулаа.

алзым—мүлжэлтэй дарлалтын хүүлшын бай-
мун. Капитализм хдаа үйлдбэргилчин хү-
га асарч ехээр хүжөөһөн бээрээ, удаань оло-
блосоролой зам дээрэ угаа ехэ хаалта бо-
лн. Үйлдбэргилчин хүснүүдэй айхабтар ехэ
ба эрлэм ухаанай тон ехэ хүжэлтэйн үе-
хүү жэлэй үедэ үшөөл хэдэн зугаад милли-
онд үгтэй хоорон ядараллаа мулгараагүй,
хүнэй дээрэхи бүхы хүнүүд материалыа бо-
лин сэдхэхтэй хэшэгтэ элбэгээр хүртөөгүй
баалад имгалт капитализм зэмэтэй. Үйтэл-
хүснүүд ба үйлдбэргилчин Жарилсаанууд
хоорондохи улам шангалдажа байгаа зүри-
с болбол үмхиржэ хүмхирхан капитализм
матые удар татажа, хүнэй байгуулна түгэл-
үйлдбэргилчин хүснүүдые сүлөөлжэ, тэдэниие
хэштэйн ашаг түгүдэ хэрэглэхэ гэдэн зорил-
тэргэлтэй үмэнэ эрид шангаар табина.

Эзэн орон дотор капитализмын бин бололго
ыгын ямаршье өөрө илгаатай байгаашье
рө байгуулалта хаа хаанагүй юрэнхы нэгэн
зайлашагүй нэгэн хуули ёготой юм.

гаа. Тус хараа заабарийн гол гол бодолнууд мүн
энэсье Программа дотор саашадаа хэлэгдэнэ.

Капитализмын үедэ үйлэдбэринн гол ба шиндхэхы хэрэгсэлнүүд сөөхөн тоото капиталистнуудай, тинхэ газар зэмдэгшэдэй ангиин ээрхэлдэ байдаг, тинхэдэнь хүн зоной тон олонхын пролетаринар ба хахад пролетаринар болоно, эдэнэр үйлэдбэринн хэрэгсэлнүүднээ хахагдахан болохоолоороо, өөлдэньгөө хүдэлмэринн хүсые худалдаага, өөһдэньгөө ажалаар бошбешын зэмдэгшэ ангиинуудта ашаг олзо ба баядлг зөөри олгожо үгэхэ баатай болоно. Буржуазин түрэн болбо ямаршы маягтай байгаа наа, капиталид зүгнөө ажалье дарлан зэмдэгшэ зэбсэг мүн.

Томо капиталис үйлэдбэри — баяжаха хонжоын хойнохоо, нэмэлт үнэ сэнгэй. олын өөршлэйн хойнохоо оролдог үйлдбэри — хүжэн эрхэдээ, бээ даанхай жэжэ үйлэдбэрилэгшэдэе түрин хашадаг, капиталһаа дулдайдахан хүндэ байдалда тэдэниис оруулдаг. Капитализм эхэнэрүүдэй болон үхибүүдэй ажал улам ехэ хэмжээтэйгээр хэрэглэн мүлжэдэг. Тус байгууламжын хүгжэлтын экономическа хуули ёһонһуд хүдэлмэрингүшүүлэй угаа ехэ армине заагагүй бии болгодог юм, энэ арми ажахын хандаралда дайрагдахан таряашадаг ба гороудудай жэжэ буржуйнарай дундаһаа сэг үргэлжэ нэмэжэ байдаг. Тингэжэ хүдэлмэришэн анги́не, буха ажалшан түмэ́ние мүлжэн дарлаха ябадаг улам шангадага, общество доторхи тэгшэ бэш байдал улам ехээр гарадаг, зөөритэйшүүл зөөригүшүүл хоёрой хоорондохин зай улам ехэ болодог, хэдэ миллион зоней ядарал зоболон нэмэдэг байна.

Олон мянлагон хүдэлмэрийшээдэе фабрика болон заводуудад суглуулжа, ажал хүдэлмэрин ябасые хамгадажа, капитализм болбол үйлдбэри дээрэ нийгын шэнжэ шанар олгодог, тэбшэе агаай ашаг үрлэе капиталистиуд өөршлэл булжаа бадаг. Капитализмын энэ тод зүридөөн болохо—үйлдбэрин нийтэ шэнжэ ба өөршлэл булдаг үмсын капиталист үорим хоорой хоорондохи зүридлөөн болбол үйлдбэ-

ринг эмхигүй задагтай байлгада ба үйлэдбэрийн үргэдэхтүмэд хэргээснийүүдэд обшештын худалдан абаха шадабарийн гээгдээгдээ үзгээдэг, үе үе болоод лэ ушардаг хандарал буйд хээтэ экономическа кризисүүдэд үүүдхээг юм. Тинн кризисүүд ба үеүд болодог ажайлгээдбэрийн зогсолто хадаа дам дамаа жэээ үйлээдбэрилгээдэхдээ үшөө хэээр үүргүүлжэ, капиталлаа хүлээнгүй худээлмэрийн дулдыхаа абададээ үшөө хэээр гүнээгүргүүлжэ, худээлмэришэн ангиин байдалдээ зарим талаархэ бүри муу, зарим ушарта юрэнхы дээрэ муу болтодог юм.

Буржуазна, обществодо байдаг зүрилдөөнүүдэй
ехэлэх, саашаадаа гүнзэгьрхэ тутам ажаллажа бай-
гаа, мүлжэгдэжэ байгаа олон түмэнэй зүглөө капитал-
ист байгууллагдаа дураа гутаха ябадал мүн лэ ехэ-
дэнэ, пролетарианрай тоо ба бата нэгэдэлынэ ургана,
мүлжэгшэдтэ эсэргүү тэдэнэрэй тэмсэл хурсалдана.
Тиихэ зуураа капиталис үйлэбэридэхэ харилсаануу-
дэ коммунис харилсаануудаар хэлгэхэ гэхэ гү,
али ондоогоор хэлэбэл, пролетариадай ангиин хүд-
лөөнэй ушар удхыа харуулагша коммунистическэ
партийн уг зорилго мүн болохо социальна революци
хэхэ бодото арга боломжо улам түргэн байгуулаг-
дана.

Дэлхийг революцинон ёноор хубилгах явадалыг хүргэвч гол хүсэнийн хүдэлмэришэн анги—эгээл хэбэришэгүү сэхэ революцинон анги мүн. Ангийн байдлаан соогуур хүдэлмэришэн - анги эмхиджэ өөрингөө профсоюзудыг ба өөрынгөө политическэ партинуудыг байгуулдаг, капитализмда эсэргүү эконо-мическа, политическэ болон теоритическэ тэмсэл буулдуулдаг юм. Хушаний общество революцинон ёноор хубилгагша ба шэнэ байгуулалта байгуулаг-шын түүхэтэ үүргэээ бээлүүлхэ зуураа, хүдэлмэришэн анги ботбол имгатал өөрынгөө ангийн ашаг туһыг харагша бэшэ, мүн бүхы ажалшадай ашаг туһыг харагша боложо ерээ. Тингэжэ капитализмда эсэргүү тэм-сэжэ байһан бүхы хүсэнүүдэй түрүү манлайнь сохом боложо бодону.

Социалистическэ революциин илалтын ба социализм байгуулгын зайлашагуй шухала нүхэсэлын пролетариинай диктатура ба марксистско-ленинскэ партиянь хүтэлбэри мүн. Пролетариинай диктатурын дээдэйн ехэ гол тулгай — хүлэмэрийнхэн ангийн

ба хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэри доро ябаха
ажалшан нийтэ таряашад мүн.

Капиталы нэгэ газарта сулгуулха ба томодхон хамтадаха ябадалууд сүлөөтэ конкуренцие үгы хэбэ, XX зуун жэлэй эхээр капиталистуудай хүсэ хэхэтэ монополис эбэлхнүүдые,— бүхы экономика ажабайдалда шиндхэхы удхашанартай болоһон синдикат, картель, трестнүүды байгуулха ябадалда, банкын капиталые промышленна капиталтай нийтүүлхэ ябадалда капиталые аймахтар эхээр гулиндхаха өрээд, хари орунуудта эхээр абаашаха ябадалда хүргэбэ. Тус трестнүүд капиталис гүрүнүүдэй бүхэлэй бүхэлэ бүлэгүүдыс бөөдэ абажа, баян баян орунуудай хоорондо хилэ газарайнгаа талаар урдань хураарилгалдаад байһан дэлхэйс экономикаа талаар кубаажа захалһан байна. Тиигэжэ капитализм өөрын хөө нүүлшын шатада — монополистическэ капитализм, империализмын шатада оробо.

Бүхы бумбэрсэг дэлхэй дээгүүр капитализмын
нажам тэды дэлгэрхэ байһан үе сагын нэгэ бодо-
жо, нэгэ унажа байһан һүйдхэлтэ хугжэлтөөр нэлгэ-
дээд, тэрэнь капитализмын бүхы зүрилдөөнүүдэй—
экономичка, политическэ, ангийн ба үндэхэ аһанай
зүрилдөөнүүдэй урдань үзэгдөөгүй ехэ ургалта ба
гурсадалга гаргаба. Худалдаа хэхэ дэлгүүрэй түлөө,
капиталаа хандуулан хэрэглэхэ оршом газарай түлөө,
үүхэй эдэй ба хүдэлмэрин хүсэний түлөө, дэлхийе
эзэмдэхын түлөө империалист гүрэнүүдэй тэмсэл,
хаангүйгөөр хурсадаба. Хара хубидаа империалист-
зын эзэрхэжэ байһана үе сагта тэрэ тэмсэлэнь һүйд
оболон ехэтэй дайн сэргүүдые эрхэ бэш үүдхэдэг
байгаа.

Империализм болбол үмхирэн гутаж, үхэн хосор-
ко байһан капитализм, социалистическэ революциин
эрдэ тээхи үе мүн. Дэлхэйн капиталистическэ систе-
мэ хадаа пролетариатай социальна революциин бо-
лохо сагта гол бүхэлээрээ дүхэжэ эрбэ.

Юрэнхы дээрээ дэлхийн капитализмын айхабтар хээр хүргэн эрлэн яадал; сүлөөт конкуренцишгүй үнэи-монопольстическэ капитализмаар хэлгэһэн бадал; олонийтын зүгөө үйлэдбрийн ябасыг гүмн-луулха ба продуктуудыг хубаарилха аппаратыг

(Угсаажаадын 2-дохи нүмрэг)

Советскэ Союзай Коммунистическэ партийн Програма

(Үргэлжлэл. Экинцийн 1-дхи нүүрт)

банкнудай, мүн капиталистикуудай бэлэнлүүдэй бэлдхэжэ байһан ябадал, капиталистическэ монополистуудай хүгжэхэтэй дашарамдан юмэний үнэ сэнгэй хүндэ болоһон ба хүлэмэришэн ангине синдикадуудай зүгһөө дарлалтын ехэдхэн ябадал; хүлэмэришэн ангине империалист гүрэнэй богоолшолһон, пролетаринарай экономикаса болон политическэ тэмсэлһын туйлай ехэ бэрхэтэй болоһон ябадал; империалист дайнһаа шалтагаалан гараһан үзэлэй муухай зоболон, ядарал, хандарал—эдэ бүгэдэ болбол капитализмын хандаран уналгы ба олонингын ажакһын дээрэ түхэлдэ шэлжэн орохо хэрэгые зайлашагүй болгобо.

Революционн тэмсэлһэ империализмын хүмэрин уналга бүхы дэлхэй дээрэ нэгэн доро болодоггүй. Империализмын үелэ капиталист ороонуудай экономикаса ба политическэ талаар тэгшэ бэшээр хүгжэдэг ушарһаа элдэб ороонууд революцинууд ондо ондоо сагта болодог байха юм. В. И. Ленин социалистическэ революцинын теорие шэнэ түхэтэй оршон байдалда ухаалан дэгжээн, анха түрүүн тусгаар

нэгэн капиталист орондо социализмын илалта туйлаха аргатай байһан тухай хургаал зохёон гаргаһан байна.

Росси болбол империализмын системэ дотор үлэмжэ нута хубинь ба империализмын бүхы зүрилдөөнүүдэй гол үзүүлээр газарын байгаа. Тинхэтэй хамта тус орон дотор социализмын илалта туйлаха шухала нүхсэлнүүд болбосоржо эрээ. Россин хүлэмэришэн анги дэлхэй дээрэ эгээл революционн, эмхи журамтай байһаараа шалгардаг байһан ба ангийн тэмсэлэй дүй дүршэлтэй болоһон байгаа. Тэрэнэй манлай дээрэ түрүү революционн теорёор зэбсэгжэһэн, ангийн байлдаануудта хатуужаһан марксистско-ленинскэ парти байгаа.

Большевикуудэй парти болбол социализмын түлөө хүлэмэришэн ангийн тэмсэлһе, эб найрамдалтай түлөө бүгэдэ арадай хүлээлөө, газар уһанай түлөө таряашадай тэмсэлһе, Россин дарлагдаһан арадуудай национальн-сүлөөлэлтүн тэмсэлһе революционн нэгэн хүдэлхөн соо нилүүлжэ эрээд, капитализмые унагааха хэрэгтэ эдэ хүснүүдые шэглүүлһэн байна.

II. Октябрийн революциин ба СССР-тэ социализмын илалтын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удхашанар

Дэлхэйн томо томо ороонуудай нэгэн болохо Росси дотор империализмын фронтёе дэлбэ татаад, Агууехэ Октябры пролетариадай диктатуре тогтоожо, гүрэн түрүн шэнэ түхэл бологош Совет социалист гүрнине, демократийн шэнэ түхэл бологош ажалшадай демократине байгуулаа.

Революци соогуур түрэн гараһан хүлэмэришэн ба таряашанай засаг хадаа шүһата дайнһаа Россие гаргажа, мүлжэгшэ ангиуудай зүгһөө тус оронине национальна һүйд тодортоо оруулжа байхадан, гүрэн түрээ аршалан абаржа, Россин арадуудые харин капиталтай богоолшолгодо орохо аюулһаа мулталан абаа.

Октябрийн революци болбол мүлжэлтэ дарлалтын ба социальна үнэн сэхэ бэшэ байгуулалтын тогтожо байһан экономикаса үндэлэ һууриень элдэжэ хаяа. Совет засаг болбол промышленность, түмэр зам, банкнуудые, газар уһые бүгэдэ арадай зөөри болгоо. Помещикуудэй газар эдлүүрине усадхажа, газар туһаа таряашадай хэтэ мүнхын эрмэлзэлгые үнэн хэрэг дээрэ бөлүүлээ.

Октябрийн революци болбол национальна дарлалтын гүнзхэнүүдые бутасож, амьрааа гүрэн боложо һууха хүрэтэрөө нацануудай өөһэднүүд байдал тодорхойлохо эрхэ сонсохон хангаба. Революци хадаа мүлжэгшэдэй үг зогсоон ба ангийн тухай эрхэнүүдһэн энэ гэхэ юмэ үлөөгөөгүй. Түүхэ дотор анха түрүүнхэ эхэнэрүүдые богоолшолгодо мулталан, эрүүлтэй тэгшэ эрхэтэй болгоо.

Россида болоһон социалистическэ революци дэлхэйн капитализмын байгуулалтые узууртан хүрэтэр дорбуулаа; дэлхэй болбол хоёр тад ондоо системэ боложо хубаараа.

Эб найрамдалай агууехэ урья лозунг табиһан шэнэ гүрэн уласхоорондын жагсаалда анха түрүүшынхэ би болоод, арадуудай ба ороонуудай хоорондох харилсаануудта шэнэ гол ёһо гуримуудые бөлүүлжэ захалба. Хүн түрэлтэн хадаа бүлмитаралтын дайннуудта эсэргүү, эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалтай түлөө өөрингөө тэмсэлдэ найдамай түшэг тулгуури оложо абаа.

Октябрийн революци манай оронине социализмын харгыда гаргаһан байна. Совет арадай ябажа гараха энэ зам хүндэ хүшэр ба үзэгдэл шэнжэлэгдээгүй байгаа. Хуушан дэлхэйн этгээдүүд Совет засагые үлгы соонь низа дараха гэжэ бүхы хүсээе гаргажа оробо. Тингэжэ интервенци болон граждан дайн, экономикаса блокада болон ажакһын хандарал, элдэб үгсэлгэнүүд болон диверси һүйдхэнүүд, саботаж болон террор алагла, мүн бусад олон хохилоннуудые Советүүдэй залуу республика тэсэжэ гараха баатай болоо. Манай ороной нинтэ-экономикаса, техникческэ болон соёл культурын талаар гэгдэнгүй байһан дээрһэнэ социализм байгуулга хэлсэхгүй бэрхэтэй байһан юм. Илалта туйлаһан хүлэмэришэд болон таряашад гүрэн түрээ хүтэлхэ дадалгүй, шэнэ общество байгуулга дүршэлгүй байгаа. СССР болбол гушан жэл шахуу дэлхэй дээрэ ори гансахан социалист гүрэн байжа, дайсан харша капиталис хүрээлэлгын зүгһөө шэрүүн шанга довтолгоонуудта дайрагдажа, социализм байгуулгын бэрхэшэлнүүд хэмгүй хүндэ болоһон байна. Эдэ бүхы ушарһаа капитализмһаа социализмда дамжан орохо үдэхн ангийн тэмсэл тон хурса шэнжэтэй байһан юм.

Росси болбол социалистическэ революци хэжэ боломоор хүсэндөө ороогүй гэхэ мэтээр, ганса нэгэн орон дотор социализм байгуулга аргагүй юм гэхэ мэтээр ленинизмын дайсад шалдалдаг. Тээд ленинизмын дайсад бузар муухайса нэрэ яһаа хухарһан байна.

Парти ба хүлэмэришэн анги хадаа сэдэн онор политикатай байха хэрэгтэй байгаа, тунхаришагүй хатуу зоригтой ба эмхитэй, өөһэднүүд хэсэндэ, арад зоний хүсэндэ батаар этгээдэ байха шухала байба. Уласхоорондын орёо бэрхэтэй оршон байдалда, бусад ороонуудһаа һулахан промышленна үндэлэ һууритай аад, дайн дажарта нэрбэгдэн, туйлаа хүрэтэр хандарһан экономикай орон дотор, жэжэ товарна үйлдэбрийн тон дилэнхн байхада, социализм байгуулгын үнэн сэхэ зам табиха, тэрэнэй илалтые хангаха шухала байгаа.

Парти болбол энэ түүхэтэ зорилгые дүүргэхэ түгсэ хабатай байба. Лениней хүтэлбэри дотор парти хадаа ороноо үндэһөөрн шэнэдхэхэ түсэб, социализм байгуулга түсэб зохёон табиба. Капитализмһаа социализмда дамжан орохо бүхы үе соо пролетариин гүрэнэй бөлүүлхэ политикые эрдэм ухаанай ёһоор, тон гүнзгээр Ленин үндэлһэн байна. Социализмын илалта туйлаха хэрэгтэ зориулагдан шэнэ экономикаса политикые (НЭП) Ленин зохёон гаргаа. Ороноо индустриализацила, хүдөө ажакһые хамталан нэгдүүлхэ, соёлой хубисхал хэхэ зорилгонууд социалистическэ общество байгуулгын ленинскэ түсэбэй гол гол хубинууд мүн.

Парти болбол этгэлгүй уулгар хүнүүд ба капиталистуудта эсэргүү, троцкистуудта, баруунай оппортунистуудта, үндэлэ яһанай хэлбэрлэлдэтэ болон бусад дайсан харша бүлгүүдтэ эсэргүү тон хурса тэмсэл дотор түс түсэбтэ аршалан хамгаалжа гараа. Парти хадаа Лениней хараа заабаринуудые хэрэг дээрэ бөлүүлхэ тэмсэлдэ бүхы совет арадые болохоон байн.

Нэгэ һаа хосорхо, үгы һаа аһан шадалаараа уратшаа жүдхэн шармайжа, капиталист ороонуудые эко-

номическа талаараа хүсэхэ гэгһэн асуудал тэрэ үедэ гараад байгаа.

Совет орон хадаа түбхын түрүүн индустриализациин зорилгые шиндхэхэ ёһотой байгаа. Тинх түүхэтэ тон богонихон болзор соо, газар тээһэнэ туһаламжгүйгөөр, Советскэ Союз мүнөө үеын томо промышленность байгуулба. Гурбан табан жэлэй түсэбүүдые (1929—1941 онуудта) гүйсэххэнэй ашаар Советскэ Союз хүсн түгэлдэр индустриальна гүрэн боложо, капиталист ороонуудһаа худалдаагүй, экономикаса талаараа дүүрэн бээ даанхай болоһон юм. Совет гүрэнэй бээ хамгаалха хүсэ шадал хэмжээлшгүйг хэрэг ургаба. СССР-ын индустриализациин абадал болбол хүлэмэришэн ангийн, бүхы арад зоний агууехэ шэн баатаршалта мүн болоно, тэднэр ороноо гэгдэлһэн гаргахын түлөө хаба шадал, мүнгэ зөөриг хайралангүйгөөр, ушараа мэдэжэ хохидоло орон яһанан юм.

СССР зэргын орон дотор социализм байгуулха ехэ хэрэг болбол таруу жэжэ таряашадай ажакһые социалист ёһоор хамтаруулха зам дээрэ табиха нэгэ тон бэрхэшэлтэй асуудалые шиндхэгдэнэ нилээдгүй худалдаха байба. Партийн хүтэлбэри доро, хүлэмэришэн ангийн али бүхы туһаламжа ба дэмжэлтэ доро таряашад социализмын замда ороо һэн. Олон миллион жэжэ үмсын ажакһинууд хайн дураараа колхозуудта орожо нэгдэбэ. Үргэн олон гүрэнэй совет ажакһинууд (совхозууд) болон машиннотракторна станцинууд (МТС-үүд) байгуулагдаа һэн. Томо социалист ажакһыа совет хүдөө нутагуудай шэлжэн ордон ябадал хадаа таряашадай экономикаса харилсаануудта, тэдэнэй ажабайдалтай тогтоһон бүхы журамдан агууехэ хубисхал болоһон удхатай байна. Хамтын ажал байгуулһан дээрһэнэ хүдөө нутагууд нударган баяшуулай богоолшолгодо, анги-тауд болон илгаралгаһаа, хандарал унал ба үгырэл ядаралһаа хэзээ мүнхөөр зайланһан байна. Таряашадай байдал түбхнүүлхэ хэтэ заяанай асуудал итгэжэ Лениней кооперативна түсэбэй үндэлэ һуури дээрэ бодото шиндхэгдэнэ олобо.

Социализм байгуулга хадаа үргэн арад түмэнэй соёл культурые дээшлүүлхэ эрилтэ табиба. Энэ зорилго мүн баһа амжалтатгайаар шиндхэгдэ. Орон доторнай соёлой хубисхал бөлүүлэгдэбэ. Тэрэнэй ашаар ажалла олонинтэ ухаан сэдхэлэй богоолшолгодо ба харанхы мунхаг байдалһаа мултаржа, хүн түрэлтэнэй хүгжөөн ерһэн соёл культурын баялнуудые амсалд болобо. Олонхи зонийн үзэг бэшгэ мэдэхгүй байһан энэ орон эрдэм наука ба соёл культурын орой өөдэ асар ехэ дэбжэлтэ хэбэ.

Зайлашагүй ерэхэ гэжэ Маркс, Энгельсын сэдэн ухаагаараа мэдэжэ, үрд хэлхэн социализм, Лениней хараалһан түсөөр байгуулагдажа захалһан социализм Советскэ Союз дотор бодото үнэн байдал болоһон.

Социализм болбол общество дайсн харша анги-тауд болгон хубааха ябадалые гаргадаг байһан үйлдэбрийн зэбсэгүүдые үмсын зөөри болгон зэрхэлхы хэтэднэ халгажа хаяа. Үйлдэбрийн хэрэгсэлнүүдые социалист зөөри болоһон ябадал хадаа обществон экономикаса бата бэхн һуури боложо үгөө. Үйлдэбрийн хүснүүдые хүгжөөхэ хэрэгтэ хизааргүй үргэн зам нэгдэбэ.

Мүлжэгшэ ангиуудые усадхажа ба нэгэ хүнине нүгөөдхэ мүлжэхэ ябадал гаргадаг шалтагаануудые усадхажа, нимэ ехэ социальна гол асуудалые социализм шиндхэбэ. СССР дотор хани барисаата хоёр ангиууд—хүлэмэришэн анги ба таряашад үлэбэ. Тинхэ зуураа эдэ ангиууд мүн өөһэдөөшье хубилаа. Социалист үмсын хоёр формонуудай нинтэ шанартай байһан ябадал хүлэмэришэн анги ба колхозно таряашадые бээ бээднэ дүтэ болгожо, тэдэнэй холбоо бэхидхэн, тэдэнэй хани барисаа эдэршгүй бата болгобо. Арад зоний дундаһаа гарһан, социализмын хэрэгтэ үнэн сэхэ, шэнэ интеллигенци урган гараба. Хото хүдөө хоёрой, ухаан бололой ба хара бөөн ажал хоёрой хоорондох урдан байһан тад ондоо илгаа усадхагдаа. Хүлэмэришэд, таряашад, интеллигенциин хуби заяанай ашаг туһын юрэнхы шанартай байһан дээрһэнэ совет арадай нинтэ-политическэ ба үзэл бодолой талаар эдэршгүй нэгдэл тогтоо.

«Хүн бүхэнһөө хүсэ шадалһын зэргээр, хүн бүхэндэ хэһэн ажалһын хэмжээгээр» гэгһэн социализмын гол ёһо гурим Совет орон дотор бодото дээрэ бөлүүлэгдэбэ. Тэрэн дээрһэнэ обществон гүнүүд хэһэн ажалһаа үрэ дүнгөөр материалына урмашуулалда хүртэдэг, хубинь ба хамтын ашаг туһые эгээл таатайгаар тааралдуулан табигда, тингэжэ ажалай бүтээсы дээшлүүлхэ, экономико ба арад зоний энхэ түбхн байдалые хайжаруулха хүсн түгсэ түлхисэ боложо үгэнэ. Мүлжэгшэдтэ бэшэ, өөһэдтөө, өөһэднүүдтэ обществодо хүдэлнэбди гэжэ ажалшад мэдэрһэн дээрһэнэ, тэдэнэй дунда ажалдаа урмашан оролдоло, шэнэ юмэндэ эрмэлзэлгэ, зохёохы үүсхэл, олон түмэнэй социалист мурсыон түрэн гарана. Социализм хадаа олонинтэ ажалшад соотой залитай зохёохы ажал гэшэ. Шэнэ байдал байгуулалда арад нингын эдэхн зоригой улам ургаха ябадал социализмын үе сагай хуули ёһо мүн.

Нингын үйлдэбрийн саг үргэлжэ хүгжөөһөн ба нарижуулан хайжаруулан дээрһэнэ арад зоний материалына болон культурина талаар улам ургажа

байгаа эрилтэнүүдые дам гүйсэдөөр хангаха гэжэ социализмын үг зорилго мүн.

Социалистическэ обществон бүхы ажабайдал үргэн ехэ демократийн үндэлэн дээрэ табигдадаг. Советүүд, профессиональна союзууд болон нингын бусад эмхинуудээр дамжуулан, ажалшад гүрэн түрүн хэрэгые эрхилхэ ябадалда, экономикаса болон культурина байгуулалтын асуудалуудые шиндхэхэ ябадалда эдэхитэйгээр хабадалсадаг юм. Социалистическэ демократизм болбол иматгал политическэ эрхэ сүлөөнүүдһэн—үгын, хэлбэлэй, митинг болон суглаануудые хэхэ сүлөөһөө, хунгаха ба хунгагдаха эрхэнэ гадна, мүн баһа социальна эрхэнүүдые—ажал хэхэ, амарха, түлөөлөггүйгөөр хуралсаха ба эмнүүлхэ, үтэлһэн наһандаа ба үлдөөд байбал гү, али ажал хэхэ шадалаа гээгээд байбал, материалына тэдхэмжэ абаха; элдэб янзын үнгэ шарайн ба үндэлэ яһананай гражданинуудай тэгшэ эрхэтэй байха; гүрэнэй, ажакһын болон культурина ажабайдалай бүхы халбаринуудта эхэнэрнүүд эршүүлтэй тэгшэ эрхэтэй байха нимэ эрхэ сүлөөнүүдые хангана. Социалистическэ демократизм болбол хүнүүдэй эрхэнүүдые минл сонсохолод бэшэ, харин тэдэнэ бодото дээрһэн ханган бөлүүлэдэг, тинмэй бэр-жуазна демократизм тад зүрюу илгаатай. Советскэ общество болбол хүн бүхэний бодото үнэн эрхэ сүлөөгөөр хангана. Энэ эрхэ сүлөөгэй эгээл дээдын үзэгдэл болбол хүнийе мүлжэллгөө сүлөөлһөн ябадал болоно. Бодото социальна үнэн зүб эрхэ түбхын түрүүн энэн дээрэ харагдана.

Социализм хадаа эрдэм ухаанай халбаран хүгжэхэ тоһые хайн нүхсэлнүүдые байгуулаа. Совет эрдэм ухаанай амжалтанууд болбол социалист байгуулалтын буюу байһые, социализмын оршон байдалда эрдэм ухаанай хүгжэлтын хизааргүй гүнзгэ арга боломжые ба тэрэнэй үүргын улам дээшлһые эли тодоор харуулаа. Илаһан социализмын орон хадаа атомна хүсые амгалан тайбан байдалтай зорилгоноудта хэрэглэхэ үе сагые анха түрүүн нэрһэнинь, замбуулиной гүн худар анха түрүүн зам табиганань хуулига ёһотой үзэгдэл мүн. Газар ба Нарые тойрохо хэмэл олоноуд, замбуулин худар ниндхэн хүсн түгсэ ракетнууд болон юртэсэнүүд хоорондын одон-онгосонуд, атомна электростанцинууд, замбуулиной онгосоор бүмбэрэг дэлхэе тойрон дэлхэй дээрэ анха түрүүн совет хүнэй хэһэн хүр жабаланта нийлгэлгэнүүд хадаа илажа байгаа коммунизмын ухаан зохёолой хаба шадалай нүдэ, бүхы хүн түрэлтэнэй омогорхол болобо.

Национальна асуудалые шиндхэхэ социализмын асар ехэ туйлаа мүн. Зуугаад гаран наца ба яһан зонтой Советскэ Союз мэтнэ нимэ ехэ орон дотор энэ асуудал тусгаар удхашанартай байна. Социалистическэ общество соо нацануудай политическэ тэгшэ эрхэ хангагдаад, советскэ национальн гүрэн түрэнүүд байгуулагдаад байхадна гадна, хуушан байгуулаалтаһаа үг залгамжалһан, тэдэнэй экономикаса болон культурина тэгшэ бэшэ байдал усадхагдаһан. Бээ бээдэ аха дүүгэй ёһоор туһаламжа абадалда, түрүүшын ээлжэндэ агууехэ ород арадай туһаламжада түшэлжэ, бүхы советскэ национальн республиканууд мүнөө үеын промышленность, хүлэмэришэн анги ба оюутан интеллигенциин үндэлэн калхнуудые бии болгоо, маягаараа национальна, улхаараа социалистическэ соёл культураа хүгжөөгөө. Урдань гэгдэнги байһан олон арадууд хүгжэлтын капиталист шатые алдад гараад, социализмда эрбэ. Адли эрхэтэй арадууд хайн дуранай үндэһөөр олоациональна нэгдмэл гүрэндэ—Советскэ Социалистическэ Республиканыудай Союзда хамтаран нягтарһан, гүрэнэй, ажакһын болон соёл культурын байгуулалта бөлүүлхэдэ тэдэнэй хани халуун харилсаатай, аха дүүгэй барисаатай болоһон, тэдэнэй экономико болон культурын халбаран хүгжэһэн ябадалууд хадаа Лениней национальн политикын тон шухала үрэ дүн мүн болоно.

Олонингын хүгжэлтын шэнэ зам эхилэн табиха, үүсхэхэ түүхэтэ үүргэ совет арадта туддаа. Энэ ушар

III. Дэлхэйн социализмын системэ

Советскэ Союз гансаар бэшэ, харин социалист ороонуудай аха дүүгэй бүлэ соо коммунизм байгуулха зорилгонуудые шиндхэхэ байна.

Дэлхэйн хоёрдохн дайнда Советскэ Союзай шиндхэхы үүргэ дүүргэһэн дээрһэнэ, Германийн фашизм, Японой милитаризм бута сонгдоод, Европа болон Азин хэдэ хэдэн ороонуудай арадуудай зүгһөө капиталистуудай, помещикуудэй засаг түрые унагаахада таатай зохид эрхэ байдал хангагдаа. Албани, Болгарин, Венгрии, Германийн Демократическэ Республикын, Вьетнамай Демократическэ Республикын, Хитадай, Корейн Арадай Демократическэ Республикын, Польшын, Румыниин, Чехословакиин, бүри урид Монголой Арадай Республикын арадууд социализмын замда ороод, Советскэ Союзтай хамта социалистическэ лагерь байгуулаа. Социализмын замда мүн л Югославин оронхой. Гэбшье Югославин хүтэлбэрлэгдэ ревизионизмын политикта баримталжа, Югославине социалистическэ лагерьта, уласхоорондын коммунист хүдэлхөөд зүрюулан табигда, югослав арадай революционн туйлтануудые үгы хэхэ аюул тохёолдуулаад байна.

Европа болон Азин ороонуудта болоһон социалистическэ революцинууд империализмда эсэргүү хүсэ ехэтэй шэнэ сохилто хээ. Хитад орон дотор болоһон революциин ехэ илалта илангаа горьтой удхашанартай байгаа. Европн, Азин ороонуудта болоһон революцинууд дэлхэйн түүхэдэ 1917 оной Октябрийн һүүлээр болоһон эгээл ехэ туйлаа мүн.

Обществе политическэ талаарн эмхидхэхэ шэнэ формо—пролетариадай диктатурын формонуудай нэгэн бологош арадай демократизм бии болоо. Тэрэ хадаа империализмын һулаарад байһан, социализмын аша туддаа хүснүүлэй хубилдад байһан эрхэ байдалда социалистическэ революциин хүгжэхэ онсо өөрэ шэлжэе гэршлэн харуулба. Энэ ушарта зарим ороонуудай түүхын болон национальна онсо илгаанууд мүн л эли тодоор харагдаа.

Социализмын, коммунизмын замаар урагшаа дабшажа ябаһан, бүгдөөрэн нэгэл һанал эрмэлзэлгэтэй, хүсэл зорилгонуудтай, уласхоорондын социалист ёһоор һаналаа нэгдэлгын бата холбоотой эрхэ сүлөөтэ, бээ даанхай арадуудай социальна, экономикаса, политическэ хани барисаан—дэлхэйн социализмын системэ бүридэн батажаа.

Арадай демократийн ороонуудта үйлдэбрийн социалист харилсаанууд дилэнхн болоһон, капитализмые нэгдэхэ социальн-экономикаса арга боломжо усадхагдаһан. Имагтал социализмын замаар урагшаа дабшабал, бүхы ороонуудта, тэдэнэй экономикаса хүгжэлтын хэмжээһэн, ээлжэ байһан газарайн, хэмжээһэн, арад зонийн тооһоо худалдангуй, бодото дэбжэлтэ хангагдажа болохо гэжэ эдэ гүрэнүүдэй туйлаһан амжалтанууд хүсэд баталан харуулаа.

хадаа тухай ехэ хүсэ гаргаха, шэнэ обществон гурим формо болон аргануудые эсэхэ сүсэх гөөр бэдэрхэ, тэдэнэе ажабайдалтай гал хянашалан үзэхэ эрилтэнүүдые совет арадай үнэн биһан байха юм. Дүшөөд гарахан жэлтэйгэ хужал шахуу саг соо совет арад империалист гүдэй довтолгоонуудта харюу үгэхэ ба дайн соо хандарһан арадайнгаа ажакһые нэгдэн бол ябадалуудта хүсэ шадалаа үгэхэ баатай болоһон. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай он нүүдтэ совет байгуулалта илангаа шэрүүн шата гараа, энэ дайн түүхэ домог соо мэдээлхэ дайнуудһаа эгээ хүндэ хүшэр байһан байна. дайнда совет арадай илалтан социалистическэ шествын урагшаа ябажа байгаа хүгжэлтэ зогшадалтай хүснэй дэлхэй дээрэ үгы байһые гэрл харуулаа.

Совет арадай дабан гараһан замай гол дэдын юм бэ?

Арадууд хадаа иматгал социалистическэ ринциин ба пролетариадай диктатуре бөлүүл ашаар лэ социализмда эрбэжэ шадха юм СССР-эй дүй дүршэл баталан харуулаа. Дхарша капиталист гүрэнүүдээр хүрээлэгдэн хан оршон байдал соо Советскэ Союзда соци байгуулгын тухай түүхэтэ нүхсэлнүүдһэнэ гад зарим хэдэ онсо өөрэ зүйлнүүдэй байһые, энэ дүршэл хадаа социалистическэ революциин социалист байгуулалтын бүгдэлдэ тааралдаха шатай байһан гол ёһо гуримуудые бүрин баталаа.

Нэгэ хүнэй нүгөөдхэ мүлжэхэ ябадалда бэрин эмхигүй задатай байлгада, экономик кризисүүдтэ, хүлэмэригүйдэлгэ ба олон түгүрэл ядаралда эсэ табига, худран түрү экономикаса саг үргэлжэ, түсэбэй ёһоор худар арад зоний ажаидаралай хэмжээ хэлбэрлгөөр дээшлүүлхэ ябадалые хангажа иматгал социализм шадха байна гэжэ СССР-эй дүй дэ баталан харуулаа.

Хүлэмэришэн анги болбол шэнэ обществон хөхөө түүхэтэ үүргэе иматгал пролетарь ажалһан олон түмэнтэй, түрүүшын ээлжэндэ таряашадай бата бэхн холбоо байгуулал гүйхэ байна гэжэ СССР-эй дүй дүршэл баталаа руулаа.

Социалистическэ революциин илалта болбол бүхы национальна дарлалтые үгы хэхэ, сүлөөтэ тэгшэ эрхэтэ нацанууд болон яһан зонине, гүрэн соо хайн дураарн нэгдүүлхэ бүхы ариомжоннуудые, бүхы нүхсэлнүүдые байгуулаа СССР-эй дүй дүршэл баталан харуулаа.

Коммунизмын үндэлэ һуури дээрэ общ социалист ёһоор шэнэдхэн хубилгаха гол зэбсэ бол социалист гүрэн болоно гэжэ СССР-эй дүршэл баталан харуулаа. Социалист гүрэн хадаа олые эмхидхэжэ, нягтаруулан жагсаана, экономика болон культурина байгуулалтые түсэбэй хүтэлбэрлэнэ, арадай революционн туйлаадые аршалан хамгаалха ябадал хангана.

Социализм ба эб найрамдал хоёр таһарһан гэжэ СССР-эй дүй дүршэл баталан харуулаа. Социализмын һүр хүсн хадаа эб найрамдалтай тэ зориулагдана. Советскэ Союз хүн түрэлтэ фашистуудтай богоолшолгодо абараа. Эб илалые хэрхөөр санжа ба элдэб социальна бамжатай гүрэнүүдтэй амгалан ёһоор зэргэ байха тухай Лениней гаргаһан ёһо гуримые үлүүжэ байһан Совет гүрэн болбол империализм хисуудай зам дээрэ хүсэ ехэтэ хаалта болоно.

Социалистическэ общество байгуулха ба тух хэрэгтэ Коммунистическэ партийн шиндхэхэ гэгэй байха тухай марксистско-ленинскэ һури СССР-эй дүй дүршэл бүримүйн баталан харуулаа. Имагтал ангийн, пролетарска политикы хэлбэргүйгөөр абуулжа байһан, түрүү революционн реор зэбсэгжэһэн ба нэгэн жэгдэр нягтаралһан, олонинтэтэй бата холбоотой парти болоһы арад зоние социализмын илалта тээһэн хэн хүтэлхэ хабатай байна.

Социалистическэ лагериин нэгдэмэл хүснүүд империализмын хархис этгээдүүдэй хорото доһоо социалист орон бүхэнийе бата найдамтайгаар гаалха шадалтай. Нэгдэмэл лагерьта социализм рүүдэй эмхидхэн жагсалта, тэрэнэй улам байгаа нэгдэлһын, таһалгарайгүйгөөр ургажа хүсэ шадалһын бүхы системдэ социализмын, коммунизмын бүрин илаха арга олгохо байна.

Социалистическэ системдэ ородог ороонууд залуу миллион хүнүүдэй ажабайдалые шэнэдхэнэ гаха хамтын баян дүй дүршлэй болоһон, олые политическэ болон экономикаса талаарһын хэхэ формонуудта шэнэ, онсо өөрэ шэнжнүүд оруулагдаа. Энэ дүй дүршэл уласхоорондын революционн хүдэлхөөнэй тон шухала туйлаа мүн.

Социалистическэ революциин, социализм батын хэрэг социализмын замда орожо байһан ороонуудта хамаатай хэдэ хэдэн гол шухала ёһонуудһаа үндэлдэг гэжэ бодото байдалаа гаргагдаа, марксистско-ленинскэ бүхы партинуудһаа мэдэрэгдэ.

Дэлхэйн социализмын системэ—оронуудай хам байгуулагдадаг экономикаса болон политическэ харилсаануудай шэнэ түхэл янза болоно. Совет ороноуд үйлдэбрийн хэрэгсэлнүүдые нингын болгоһон экономикын нэгэл адли үндэлэ хүдэлмэришэн анги түрүүтэй арадай засаг—ПН нэгэл адли байгуулалтай; марксизм-ленинизм гэл үзэл сурталтай; империалистическэ лагерьта довтолгоонуудһаа революционн туйлаагаар национальна бээ даанхай байдалда хамгаалха адли зорилготой; коммунизм байгуулха агууехэ үг зорилготой. Социальн-экономикаса болон политическэ талаараа нимэ нэгэн адли зорилготой ушар социалистическэ лагерьта хангана гэдн бат бэхн, хани барисаанай харилсаанууд хөөжэ бодото үндэлэ һуури байгуулаа. Аб адли тэй байха, бээ даанхай, бүрин эрхэтэй байх өөһэд хоорондоо хүндэлхэ, бээ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Програма

(Үргэлжэл. Экинйиш 2-дохи ноурта)

ис ороноудай хани барисаата нэгэдэлхээ тус-
на амхарханаа социализм байгуулха гэсэн хараа
теоретическэ талаараа үндэлхгүй, юуб гэхэдэ
истическэ обшествоын хүгжэхэ бодото хуули
тай тааралданагүй бшуу. Имэ хараа бодол
ическа талаараа хоротой. Юундэб гэхэдэ, нин-
тэ дэмь талаар үрхэхэ, үйлдэбэрин ургалты
уулаха, капитализмын дэлхэйһээ ороноо дулды
болгохо ябадалда хүргэхэ бшуу. Имэ хараа
архис удхатай, политическэ талаараа аюултай.
аб гэхэдэ, империализмын нэгэдэмэл хүсэ-
нээ арадууды нэгдүүлдэггүй, харин халгаан
уудад, буржуазно-националис шэглэлтэй бай-
нгээд нүүлдэ социализмын туйлаата-
агдаха аюулда хүргэжэ болохо байна.

ализмын гүрэнүүд шэнэ обшество байгуулха
дэ өөһэднүүг хүсэлт оролдолгы нэгдэхэн,
нальна дарлалтааа сүлөөрлэн ороноудтай по-
искэ, экономическа болон культура харилсаа
нэгдэхитэйгээр байгуулдаг ба үргэдхэдэг. Тэ-
капитализмын ороноудтай алишые талада аша-
лалтай худалдаа наймаанай үргэн харилсаа бо-
ло культурын холбоо барисаа бэлдүүлдэг, саа-
шые бэлдүүлдээр бэлэн байдаг.

эйн социалистическэ системэ, дэлхэйн капи-
стическэ системэ тад ондоо хуули ёһонудай үн-
р хүгжэдэг. Хэрбээ дэлхэйн капитализмын си-
стиби болгоһон гүрэнүүдэй хоорондох тон ша-
нээл соогуур дэлхэйн капиталистическэ системын
нэгдэн ба хүгжэһэн байгаа хаань, хүсэ шадалаар
оронууды хүсэтэй гүрэнүүдэй мэдэлдээ абаад,
ар дарлалтанай, хэдэн зуу миллион хүнүүды
ишолһоной, бүхэли түбинүүды империалист гү-
дэй колониальна хуби болгоһоной эсэстэ бүрил-
да хүгжэһэн байгаа хаань, харин дэлхэйн со-
стическэ системэ бээ даанхай, бүрин һайн ду-
үндэлэ һуури дээрэ, энэ системын бүхы гүр-
нэй ажалшалай амин шухала эрилтэнүүдтэй зо-
урагдан бии болоод, хүгжэжэ байна.

эйн капитализмын системэдэ экономическа, по-
искэ талаараа тэгшэ бэшээр хүгжэхэ хуули ёһо-
эрхэн байдаг дээрэнээ гүрэнүүды өөлдэ хоорон-
далдаха ябадалда хүргэдэг байхадань, дэлхэйн
истическэ системэдэ тад ондоо хуули ёһонууд
үгэдэлдэг, тэдэнэ энэ системэдэ оролог бүхы
удай экономикын хэлбэрлэшгүй хурдан түргэ-
түсүбэй ёһоор хүгжэхэ ябадал хангадаг. Хэр-
питализмын дэлхэйдэ хабаатай ямар нэгэн оро-
лдэбэринь ургахатай хамта гүрэнүүдэй хоо-
лх зүрилдөөнүүдэй улам хурсададаг, ехэ олзын
тэмсэлэй улам шангададаг байхад, социализм
орон бүхэйн хүгжэлтэн дэлхэйн бүхы социа-
стическэ системын үргэлжэ дээрэ нинтэ дэбжэлтэ
а, бэхнэхэ ябадалда хүргэдэг. Хэрбээ дэл-
капиталистическэ экономикын аали удаанаар
жэ, кризистэ орожо, дорьбожо дололжо байха-
дэлхэйн социализмын экономико хурдан түргэ-
бата тогтууртайгаар хүгжэжэ байдаг, бүхы
ис ороноуд ажахынгаа талаар таһалгаряагүй
бат туйладаг.

эйн социализм гүрэнүүд дэлхэйн социалистическэ
из байгуулха, хүгжөөхэ, тэрэнэй хүсэ шадал бэ-
дэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулна. Советскэ Союзай
и мандаха байлан ушар арадай демократини
удта социализм байгуулха хэрэгтэ нилээд хүн-
нэ, түргэдхэнэ. Дэлхэйн социализмын бүхы си-
стем амжалтанууд орон бүхэйн оруулһан хубита-
дүсэлт оролдолгоһоо дулдыдадаг байһынь ха-
бажа, социализм гүрэнүүдэй марксистско-ленин-
артинууд, арадууд оройонгоо үйлдэбэрилгын
муды бүхы талаарн хүгжөөхэ хэрэг интерна-
циона уялгамтай болоно гэжэ тоолодог. Соци-
гүрэнүүдэй хоорондо байгуулагданһан харилсаа
он гүрэн бүхэйнһан арга боломжонуудда эгээл
ар, бүрин хэрэглэхэ, үйлдэбэрилгын хүсэнууды
нээ арга олгоно. Социализмын ороноудай эконо-
икын, эрдэм техникын талаар хоорондоо харил-
ажаллаха үедэ, арадай ажахые хүгжөөхэ, түсэ-
дэ тааруулан зохиолдуулаха, үйлдэбэрсэ тусхай
ажалд оруулаха, хамжуулан хүдэлгэхэ үедэ улас-
иын ажалай хубааралгын шэнэ түхэл янза бии

стескэ Социалистическэ Республикануудай Сою-
дун нүүлээрн дэлхэйн социализмын системын
мөн мандаһинь арадуудай атышые талаараа
дээдэ дүтэ болохо-түүхтэй хүгжэлтэн эхн мүн.
ис гүрэнүүдэй аха дүүгэй бүлэ соо ангийн хёмо-

рооной үгы болохотой хамта нацануудай хоорондох
хөмороон үгы бололоно. Социализмын хани барисаа-
та нүхсэлдэ ороһон арадуудай соёл культурын на-
т-баран хүгжэхэтэй хамта үндэлэ яһатанай соёл кул-
тура хоорондоо харилсан улам ехээр баяжадаг, социа-
листическэ обшествоын хүндэ хамаатай интернацио-
нальна шэнжэ шанар эршэтэйгээр эмхидэн бүридэдэг.

Дэлхэйн социализмын хани барисаата нүхсэлдэ
хабаатай арадуудай аха дүүгэй бата нэгэдэл ба ха-
рилсаа холбоон орон бүхэйн национальна эрээл дээ-
дэ аша туйлада бүрин харюусадаг гэжэ эдэнэй бодото
байдал гэршэлэн харуулаа. Пролетарскэ интерна-
ционализмын үндэлөөр дэлхэйн социалистическэ си-
стемын бата нэгэдэлдэ бэхнүүлхэ гэжэ энээнэд ха-
баатай бүхы гүрэнүүдэй саашаада амжалта туйлаха
зайлашагүй эрхэ нүхсэлдэ болоно.

Социалистическэ системэ зарим тэдэ бэрхэшээл-
нүүды дабаха баатай болоно. Эдэнэ гол түлэб юун
дээрэнээ гаранаб гэхэдэ, энэ системэдэ оролог олон-
хи ороноуд урданэ экономическа талаараа дундуур-
хан, бүринше бага хүгжэлтэтэй байһан юм. Тэршээ-
лэн дэлхэйн хархис хүсэнууд социализм байгуулха
хэрэгтэ али болохоор наад ушаруулые хүсээнэ.

Социализм байгуулха үедэ ангийн тэмсэл үгы бо-
лодоггүй гэдэн Ленинэй хургаалай тон зүб байһа-
ниие Советскэ Союзай болон арадай демократини
оронуудай дүй дүршэл тодоруулан батадхаа. Соци-
ализм амжалтаттайгаар байгуулха байһан үедэ социа-
лизмын ороноуд дотор бадарһан ангийн тэмсэлэй
хүгжэлтын нинтэ шэглэл социалист хүсэнуудэй бэх-
нэхэ, харша ангиуудай үлгэлдэлэ эсэргүүсэлгын
хулдааха ябадалда хүргэнэ. Зүгөөр наадгүй сэхэ
шууд хүгжэлтэ болоногүй. Дотоодын болон га-
даадын байдалда ямар нэгэн хубилалтын болохо-
до, ангийн тэмсэл зарим үедөө хурсадажашы боло-
хо. Тимэнээ арадай байгуулалтые хүсэгүй болгохо,
социализмын ороноудай аха дүүгэй бүлэе эб эмхигүй
болгохо гэдэн нэгдэлгээ орхёогүй дотоодын, мүн га-
даадын хархис хүсэнуудэй хорото ябуулганууды
саг соонь усадахын тулада саг үргэлжэ һэримжүүлэй
байха хэрэгтэй.

Социализм ороноудай бата нэгэдэлдэ эсэргүүгээр
уласхоорондын хархис этэгээдүүдэй, дотоодын хар-
хис хүсэнуудэй хог үлгэдэлэй хэрэглэдэг политиче-
скэ, үзэл сурталтай гол зэбсэгтэйн национализм боло-
но. Национализмын бол ба национальна холо бололгүй
йбадалтай үзгэлдэлүүд социализм байгуулалтын тогто-
хотой хамта зүндөө үгы болошодоогүй. Националис
ёһоной бүдүүлэг бодол, урданэ байһан национальна
хөморооной үлгэдэлүүд социальна дэбжэлтэдэ эгээл
удаан саг соо, эрид нэтэрүүгээр, хэрэгтэ шэрүүнээр,
мэхэтэй башатайгаар эсэргүүсэжэ магадгүй.

Интернационализмын, социалистическэ патриотиз-
мын үзэл болодоор, национализм болон шовинизмын
ямаршы үзгэлдэлүүдтэ эбсэхгүй байхаар ажалша-
дые хүмүүжүүлхэ гэжэ тон шухала уялгамнай боло-
но гэжэ коммунистууд тоолодог. Национализм бол-
бол социализмын хани барисаата нүхсэлтэй хамтын
хэрэгтэ хохилол ушаруулдаг, нэн түрүүн ямар орон-
до үзэгдэнб, тэрэл оройонгоо арадаа хоро хүргэдэг
юм. Юуб гэхэдэ, тэрэл орон социалистическэ лагерь-
һаа тусгаар амьараа байхдаа удаанаар хүгжэлтэ,
дэлхэйн социалистическэ системын аша туйе хэрэг-
лэхэ аргагүй байдаг, национализмын эрмэлзэлтые им-
периалист гүрэнүүдэй үл зорилгодоо хэрэглэхэ нэгдэл-
гынь дэмжэн дээрэдэг. Хэлбэрлэшгүй сэхэ шууд
тэмсэл ябуулагдадаггүй газартал национализм бул-
жа болохо байна. Марксистско-ленинскэ интернацио-
налистическэ политика, буржуазна национализмын,
шовинизмын үлгэдэлнүүдые усадахын тула хэгдэ-
дэг эрид шанга тэмсэл социализмын хани барисаата
нүхсэлтые улам саашадан бэхнүүлхэ шухала арга
олгоно. Коммунистууд национализм, национальна
талаараа хара амьа хараха ябадалда эсэргүүсэн тэм-
сэхэдэ мүн лэ олонинтын үндэлэ яһанай мэдэрэлдэ
тон анхаралтайгаар хоолоо хандадаг.

Дэлхэйн социалистическэ системэ капитализмтай
мүрсысэхдөө шиндэхы илалта туйлаха замаар бата
найдамтай дабиана. Тэрэ хадаа промышленна болон
хүдөө ажахын үйлдэбэринин нинтэ хэмжээнэй талаар
дэлхэйн капиталистическэ системые бүри напар бу-
лижа гараха байна. Эб найрамдалай, демократини
болон социализмын аша туйе харалсан, олонинтын
хүгжэлтэдэ дэлхэйн социалистическэ системын
үзүүлдэг нүлөөн улам ехэ болохоор.

Европа болон Азин үргэн нэлэхы тала дайдаа
эрхэ сүлөөтэ арадуудай баатар габьяата ажалаар
бодхоогдожо байгаа шэнэ дэлхэйн агүүхэ ордон шэ-
нэ обшествоын түхэл шэнжэнэ, бүхы хүн түрэлтэнэй
эрээдүйнэ болоно.

IV. Дэлхэйн капитализмын кризис

бүгдэнһөө капитализмын нинтэ кризис эли тодоор
харагдана.

Империализмын шатада гүрэнэй-монополистическэ
капитализм бүри ехээр хүгжэдэг. Монополинудай
бии болһон, олошорһон ушар финансова зонхилогш
башуулдай (олигархиян) аша туйе харалсан, үгэдэ-
дэн хүгжэдэг капиталист үйлдэбэрилдэ гүрэнэй зүгнээ
сэхэ хамаарха ябадалда хүргэнэ. Тэрэнэй туйада
буржуазна гүрэн элдэб янзын хэмжээ-ябуулганууды
бэлдүүлдэг, гүрэнэй мэдэлдэ экономикын зарим
халбаринуудай ороһон ябадалы хэрэглэдэг. Дэл-
хэйн дайнууд ба экономическа кризисууд, милитаризм
ба политическэ доһолгоон дорьбоонууд монополисти-
ческэ капитализмын гүрэнэй-монополистическэ капи-
тализм болохо ябадалые бүри түргэдхэлэн байха юм.

Финансова капиталдай дарлалта улам бүри шанга-
дана. Туйлай ехэ монополинудын нинтын үйлдэбэрини
сехнхи хубиень гартаа абайһанайгаа нүүлээр нацын
ажайдалые дура зоргоороо дарлажа байдаг. Үсөө-
хэн бүлэг милитардернууд, миллионернууд, капита-
лизмын дэлхэйн бүхы баялыгы ямаршые хиналта-
гүйгөөр элдэдэг, өөһэдэгөөл байжуулын тула бүхэ-
ли нацануудай ажабайдалы аралжаа һуйбаанай хэр-
эгтэ зорюулдаг. Финансова зонхилогш башуул
оборгүй ехээр баяжана. Гүрэнинь монополистическэ
буржуазин эсэргүүдые эрхилдэг комитет болонхой.
Ажахын бүхы хэрэг бүри хархис эсээрхүүгээр ябуула-
дана. Монополинудай баяжахын, хүлээршүүлэй
хүдэлөөс, национально-сүлөөрэлгын тэмсэлды дара-
хын, капиталист байгуулалтые абархын, эсээрхэг тү-
римхэй дай хүжээрэхын тулада гүрэнэй-монополисти-
ческэ капитализм монополинудай хүсые гүрэнэй
хүсэнтэй нэгдэхэжэ, нэгдэмэл хүсэн болгоно.

Баруунай социалистууд ба ревизионистууд гүр-
нэй-монополистическэ капитализмые социализм ша-
хуу болоо гэжэ харуулха нэгдэлгэ гаргана. Энээнэй
хууд хуурмаг байһы ажабайдал элишэлэн харуул-
на. Гүрэнэй-монополистическэ капитализм импери-
ализмын уда шэнжые хубилганагүй. Имэ капита-
лизм нинтын үйлдэбэрилдэ хабаалдаг гол ангиууд-
дай байлалы хубилгахгүйнөө гална, ажал болон
капиталай хоорондох, нацын динянхы олонхи бо-
лон монополинудай хоорондох айхабар ехэ илгээ

улам гүнзэгүүрлэнэ. Капиталист ажахые тааруулан
эрхилхэ тушаа гүрэнэй зүгнөө абгаһан нэгдэлгэнүүд
үрдилдөөтэ тэмсэлэе, үйлдэбэрини эмхигүй задагай
байлалы усадахжа шадахагүй, бүхы обшествоын
ажахые түсэбэй ёһоор хүгжөөхэ ябадал хангажа
шадахагүй. Юундэб гэхэдэ, үйлдэбэрини эшэ үндэ-
лэниинь капиталист зөөри зөөшэ болон хүлһэнэй ажа-
лые мүлжэн дарлалга тэрэл хэбээрээ үлэнэ ха юм.
Мүнөө үсын капиталистическэ экономикын алибаа
хүгжэлтэ дээрэнээ харахада, «кризисгүй», «түсэблэг-
дэдэг» капитализм тухай буржуазна номнол хумхын
тоохон болотороо үй бута сохигдоо. Гүрэнэй-монопо-
листическэ капитализмын диалектикэ ямар ба гэхэдэ,
капиталистическэ системын бэхнжэлтэдэ буржуазин
найдадаг байһан бэхнжэлгын ороноло, тэрэ хадаа ка-
питализмын зүрилдөөнүүдые улам ехээр хурсадаха-
н, тэрэниие үндэлөөрн муудхаан хандаана. Гүрэнэй-
монополистическэ капитализм болбол социализмын
ёһотойл материальна бэлдхэл гээшэ.

Һүүлшынгээ шатадахын капитализмын гол жама
ёһонууд тухай, тэрэнэй улам ехээр үмхирэн халаха
тухай Ленинэй хэһэн тобшолотнуудай тон зүб байһы
империализмын хүгжэлтэдэн шэнэ үзгэлдэлүүд ба-
таһан харуулна. Гэхэ зуура ингэжэ үмхирэн халажа
байһан ушар үйлдэбэрилгын хүсэнуудэй бүхы дээрээ
зогсохо, оройдоо хүгжэхэе боллохо гэдэн удхатай бэ-
шэ, мүн зарим үедэ, зарим ороноудта капиталисти-
ческэ экономико оройдоо ургахагүй гэдэн удхатай
бэшэ.

Капитализм бүхы дээрээ мүнөө үсын үйлдэбэрил-
гын хүсэнуудэй хүгжэлтые улам ехээр ханһан хизаар-
лана. Ядерна хүсэ ашагаллага, замбуулинтай захагүй
дайды шэнжэлдэл, химийн хүгжэлтэ, үйлдэбэрини
автоматаар ээбсэглэлгэтэй, эрдэм ухаанай, техникын
бусад ехэ ехэ туйластануудай холбоотой научно-тех-
ническэ эрид хубилалтын үедэ хүн түрэлтэн орожо
байһан. Зүгөөр капитализмын үсын үйлдэбэрилгын
харилсаанууд научно-техническэ революци хэһын ту-
лада даншые наа тулюур байна. Социализм лэ нинэ
революци бэлдүүлжэ, тэрэнэй үрынсэ обшествоын
аша туйада хэрэглэжэ шадаха байна.

Монополистическэ капиталай эээрхэн зонхилжо
байһан үедэ хэгдэлэн техническэ дэбжэлтэ хүдэлмэ-
ришэн ангида эсэргүүгээр шэгдүүлэгдэдэг. Тимхээ
шэнэ формонууды хэрэглэн, монополинуд хүдэлмэ-
ришэн ангине бүри хэрэгсгээр мүлжэдэг, дарладаг.
Капитализмын үдэхэн автоматизаци хүдэлмэришэнэй
хоосууг хиллэмсэе булжаа абадаг — ажалгүйдэлтэ
хүжэрөөдэг, ажабайдалын муудхаадаг. Техническэ
дэбжэлтэ жэжэ үйлдэбэрилгыншдые улам олоор нан-
дарган үгырүүлдэг юм. Техническэ дэбжэлты импе-
риализм гол түлэб дайн сэрэгтэй зорилгодоо хэрэглэ-
дэг. Тэрэ болбол хүн түрэлтэнэй оюун ухаанай туй-
ластанууды хүн түрэлтэнэй өөртнэ эсэргүүгээр
зорюулдаг байна. Империализмын бии байгаа үедэ
хүн түрэлтэн өөрингөө эрээдүйн түлөө амгалангаар
байжа шадахагүй.

Мүнөө үсын капитализм дэлгүүрэй асуудалы
айхабар ехээр бусайдуулан хурсадаха. Империализм
энэ асуудалы шиндэхэ хаба шадалгүй, юуб гэхэдэ,
ажалшалай эд бараа худалдан абаха арга шадаба-
рини үйлдэбэрини ургаалтааа гээгдэдэг байһан ушар
тэрэнэй жама ёһонинь болоно. Империализм хадаа
хүгжэлтөөр бага ороноудай индустриальна хүгжэлтэ-
дэ мүн лэ наад ушаруулна. Дэлхэйн капитализмын
дэлгүүр зарим тэдхэн хүгжөө боложо байһан үйлдэ-
бэрини арга боломжонуудта орхоодо нилээд абир-
танги байна. Энэ дэлгүүр тамуужанай болон хизаар-
лагын тоо томиогүй олон хаалтануудтай, амьарлан-
ги валютно-финансын зононууд боложо таһарһанай.
Худалдаа хэхэ дэлгүүрэй түлөө, капиталаа оруулаха
оромшой, түүхэй эд абадаг газарай түлөө импери-
ализмын лагерьта хатуу шанга зүрилдөөтэй тэмсэл
боложо байна. Капитализмын эээрхэн байдаг газарай
эрид бага болоһон дээрэнээ энэ тэмсэл бүри хурсаар
дэлгэрнэ.

Монополистическэ капитал үлхэлэй һүүлдэ хэдэ хэд
оронуудтахин арад зондэе арайхан лэ гэжэ
хангажа байдаг үйлдэбэрини аргагүй удаанаар хүг-
жэхэ ябадалда буржуазна обшествое түлхэжэ
оруулһан байна. Үйлдэбэрини хүсэнуудэй нилээд ехэ
хубин ашаглагдангүй байхад, предпринятиудай
хажуугаар хэдэн миллион ажалгүй хүнүүд ябажа
байдаг. Дэлхэй дээрэ хэдэн миллион үлэн хоохон хү-
нүүдэй бии байтар, хүдөө ажахын үйлдэбэрини зорюу-
таар хизаарлагдана. Хүнүүдэй эднэхэ, элдэхэ юмээр
дутагдажа байхадань, империализм материальна эд
зөөри болон нинтын ажалы дайнда бэлдэхэ хэрэгтэ
хайра гамгүйгөөр гаргашална.

Олохон ороноудта капиталист байгуулалтын усад-
хагданһан ушар, дэлхэйн социалистическэ системын
экономикын хүгжэлтэ, колониальна системын бутар-
ланг халгалта ба хуушан империанүүдэй хосорон нан-
даралга, эрхэ сүлөөтэй болоһон ороноудай эконо-
микын колониальна структурые усадахжа эхилһэн
ушар, эдэ ороноуд болон социализмын дэлхэйн хоор-
ондо экономическа холбоо барисаанай үргэдхэлтэ—
эд бүгдэ дэлхэйн капитализмын ажахын кризисые
улам гүнзэгүүрлэнэ.

Гүрэнэй-монополистическэ капитализм дайнда
бэлдэхэ гэдэн политиктые дуудлаагүй ехээр ябуулна.
Империализмын гүрэнүүд амгалан сагташы туйлай
ехэ зэбсэгтэ хүсэнуудые баржа байһаар. Сэрэгтэй
гаргашанууд гүрэнэй бодхэдүүдэй улам ехэ ху-
биень эднээр. Империализмын гүрэнүүд милита-
рис, сэрэгтэй-полицийскэ гүрэнүүд болоно; обшес-
тын ажабайдал дайн сэрэгтэ бэлдэхэ замда оруула-
дана.

Монополистическэ буржуазин зарим бүлэгүүды
байжуулха зуураа, милитаризм нацануудай зүдэрэн
муудхаа, алба налогуудта хашагдан зобожо бай-
һан арадуудай үгырхэ, мүнгэнэй үнэ сэнгүй, эд ба-
раанай үнэтэй болохо ябадалда хүргэнэ. Импери-
ализм хадаа нэгэ үсэтэнэй наһан соо дэлхэйн худал-
даата хоёр дайнай гол руу хүн түрэлтэнны түлхэжэ
оруулһан байна. Түрүүшн дайнай үсэл импери-
алистууд арба миллион хүнине аласуулһан, хори
миллион хүнине үлгэ халга болгоһон байгаа. Дэл-
хэйн хоёрдох дайнта табии миллион шахуу хүнэй ами
наһа абаашаа. Эдэ дайнай үсэл бүхэли ороноуд
хоонгоргоо һуйдхэгдэлэн, хэдэн мянгаад город бо-
лон хүдөө тосхонууд нантаргагданһан, олон үсэтэнэй
ажалаар бүтэгдэлэн баялгууд үгы хэгдэлэн байха
юм. Империалистуудай ханааалжаа байгаа шэнэ
дайн хүн түрэлтэнны үзэгдөө дуудлаагүй хохилол
болон эбдэрлэ нандарлада оруулаха аюул тохёол-
дуулна. Имэ дайнда бэлдэжэ байһан үсэтэнэ хэд-
эн миллион хүнүүд зоболон гасалдана дайрагдана.

Үйлдэбэрилгын хүсэнуудые хүгжөөхэ, ажалы
нитэлэн хамтадхаа хэрэгтэ туйлагдаһан дэбжэл-
тые мүнөө үсын капиталист гүрэн монополинудай
аша туйада хүсэ баримгалһанай ашаар зорюулна.
Монополистическэ буржуазин олонингын ажабай-
далда аша туйагүй яра, үйлдэбэрини хэрэгтэ үрэгтэй
дарамга болонхой. Заводууд болон фабриканууды
хүлһэншэ директорнууд, инженернууд болон техни-

гүүд зонхилжо байдаг. Монополистууд хубалза
ёһоной ажабайдал эрхилдэг, тимхэдээ өөлөднөө
зарса барлагуудтай хамта пролетаринаар болон та-
ряашадай ажаалаар байгуулагдаһан национальна
доходой нилээд ехэ хубиниё үбэршэлэн залгадаг
байна.

Револуциһаа айдаг ушар, социализмын ороноу-
дай амжалтанууд, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй тү-
рилтэ болбол салин хүлһэнэй, ажаллаха эрхэ бай-
далай, социальна хангалтын талаар буржуазне зар-
им тэдэ буулта хэхыень баадхана. Зүгөөр худал-
дажа абаха юумэнэй сэнгэй улам дээшлэлэн, мүн-
гэнэй үнэгүй болоһон дээрэнээ эдэ буултанууд хэдэч
олон ушарта ямаршые туһа хүргэнгүй. Хүдэлмэри-
шэнэй болон тэрэнэй бүлын абадаг салин хүлһэн
обшествоын хүгжэхэ тума улам ургажа байгаа мате-
риальна, культурно-ажалуудалай эрилтэнүүднээ
гээгдэнэ. Хүгжэнги үсөөхэн бүлэг капиталист оро-
нонуудтахин зарим тэдэ хангадангн байдал Азини,
Африкын болон Латин Америкын арадууды дээр-
мэдэн мүлжэдэг байдал дээрэ, тэнсүү адли бэшээр
хэлэн наймаа дээрэ, эхэирнүүдэй хэлэн ажалы
дору хараха, негрнүүд болон ерүүл хүдэлмэриш-
дые хэрэгтэ шэрүүнээр дарлаха, мүн өөлөднөө
оронуудай ажалшадые улам ехээр дарлан мүлжэ-
хэ ябадал дээрэ тогтожо байдаг юм. «Хүн бүхэн
ажалтай» гэдэн буржуазин номнолод худал хуурмаг
үгэ хүүр муу ёрто доромжолог байба—хүдэлмэри-
шэн анги туйлай олон хүнэй ажалгүй үлгэдэртөө ба-
таар этгэхэ аргагүй байһан дээрэлээ саг үргэлжэ
зобожо тулижа байһаар. Хүдэлмэришэн ангийн хэ-
дэг экономическа тэмсэлэй зарим тэдэ амжалтаттай
байбашы, капитализмын дэлхэйдэ тэрэнэй эээлдэг
байдал бүхы дээрээ муудажэ байһаар.

Таряашадай жэжэ ажахын тогтууртай байһан
тухай хуурмаг үгэ домогы капитализмын хүгжэлтэ
эсэслэн элишэлээ. Монополинуд хүдөө ажахыда-
шы зээрхэн зонхилжо байдаг болоо. Хэдэн миллион
фермернууд болон таряашад элдүүрилжэ байһан
газарһаа намнагдажа, тэдэнэй ажахын тоорлог-
доо байгаад худалдагдана. Жэжэ ажахы юрэ бу-
сын зоболон гасалдана орожо, таряашадай хоол
нойтоор ябажа, туйлай ехээр хүдэлһэнэй ашаар
арай шамай тогтожо байдаг. Таряашад улам бүри
ехэ болодог налогууд болон үрн шэрини хашалан
дору зобохо, тулижа байдаг. Аграрна кризисууд хү-
дөө тосхонуудые улам ехээр үгырүүлнэ. Колониаль-
на болон худалдангн ороноудтахин таряашадта хэм-
жэлэшгүй ехэ зоболон гасалан, ядуу байдал ту-
лана; тэдэнэр хоёр дахбар дарлалта дору — поме-
шгүүд болон монополистическэ буржуазин дарла-
лта дору зоболог.

Монополинуд городуудай жэжэ ажахытай үмсэ
хүнүүдые мүн лэ үгырүүлнэ. Олзоборилго хэдэг үй-
лэбэри нантаран халана. Промышленна болон
худалдаа наймаанай жэжэ предпринтинууд монопо-
линуудһаа бүри мүнэн дулдыдадаг юм.

Капиталистическэ обшестводо пролетаринаар
эдэхитэй, олон болохо тухай марксизмын хургаал-
лай зүбсы ажабайдал бүрин батаала. Революцио-
но ёһоор үйлдэбэрини хэрэгсэлнүүды нинтын зөөри
болгохо гү, али тэдэниие бүхы арадай баялг болго-
хоһоо ондоогоор зөөрине гартаа абаха холын хараа-
та арга боломжо эдэлэ зөөринөө хаһагдаһан оло-
нинтэдэ үгы юм.

Капитализмын нэгэ адли бэшээр хүгжэдэг ябадал
гүрэнүүдэй хоорондох хүсэнуудэй хубаарилгы ху-
билгана, тэдэнэй хоорондох зүрилдөөнүүды хурса-
дхана. Империализмын экономическа, һүүлээрн
политическэ болон сэрэгтэй хүсэ шадалай центр Ев-
ропоһоо США-да нүүжэ эрээ. Америкын монополи-
стическэ капитал сэрэгтэй ашаг олозоор, буу зэбсэг
яаралтайгаар бүтээжэ баяжаад, түүхэй эд абадаг
шухалын шухала газарнууды, худалдаа хэхэ дэл-
гүүрнүүдые, капитал оруулаха шэнэ газарнуудые бу-
литгаран эзэмлээ, онсо өөрэ колониальна импер-
и байгуулаа, дэлхэй дээрэхн эгээл томо мүлжэн дар-
лагша болоо. Америкын империализм эрхэ сүлөө бо-
лон демократияр халха хээд, үнэндөө хизааргүй
ехэ эрхэтэй байха хархис гуримы, үмхирэн хал-
һан монархине дэмжэн, демократическа, револю-
ционно эрид хубилалануудта эсэргүүгээр тэмсэн,
бээ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэ арадуудта
эсэргүү эээрхэг түримхэй ябуулга хэжэ, дэлхэйн
жандармын үүргэ дүүргэнэ.

США-гэй монополистическэ буржуазин — уласхо-
орондын хархис этэгээдүүдэй гол түшэг тулгууринь
болонхой. Энэ буржуазин капитализмые «абарал-
шын» үүргэ өөртөө дажа абаа. США-гэй финансо-
ва томо башуул империалистуудай «нангин нүхэ-
сэл» бүрилдүүлэн байгуулна, сэрэгтэй эээрхэг түрим-
хэй бүлгэлдүүлдые эмхидхэнэ. Америкын

324